

С Т А Н О В И Щ Е

от проф. д-р Емилия Александрова Друмева – професор в Юридическия факултет на Пловдивския Университет „Паисий Хилендарски”

по конкурс

за заемане на академичната длъжност ‘доцент’
по *Правна социология* в Института за държавата и правото при БАН

област на висше образование ш. 3. Социални, стопански и правни науки.
професионално направление ш. 3.6. Право.

I.

Определена съм за член на научното жури на конкурса за заемане на академичната длъжност ‘доцент’ по *Правна социология* в Института за държавата и правото при БАН по професионално направление 3.6. Право.

За участие в обявения конкурс документи е подал **единствен кандидат**: НАДЕЖДА ЙОНКОВА, доктор по право, главен асистент по Правна социология в Института за държавата и правото при БАН.

Представените от кандидата материали на хартиен носител **са** в съответствие със закона и са публикации по фундаментни за правната социология теми.

II. Хабилитационен труд – „ОБЛАСТНИЯТ УПРАВИТЕЛ“, изд. на БАН, 2013 г.

1.Актуалност на темата. В предговора самата авторка посочва, че изборът на темата е продиктуван от потребността да се съчетае правна теория и нормативна уредба, от една страна, с емпирично

правносоциологично изследване, от друга, с цел изясняване правното положение на областния управител като представител на държавата по места с оглед по-доброто му функциониране, както и функционирането на подчинените му служби, за да се постигне синхрон между национални и местни интереси в управлението. С този си предмет, както и с интердисциплинарния метод на изследване трудът на Н.Йонкова запълва празнина в научното изследване на това пространство, има висока степен на приложна значимост и несъмнено иновативен характер.

2. Структурата на труда е цялостна логическа конструкция; а изложението следва логиката на структурата. Очертаването на кръга от проблеми е базирано върху анализ на релевантната доктрина, действащата нормативна уредба и покрива широк спектър от значими за съвременното публично право и правна социология обществени отношения.

Съдържанието на труда е в общ обем от 279 страници, заключение и 6 приложения; организирано е в пет глави: «Исторически корени на институцията областен управител и на областта», «Област», «Областният управител в правната система на Република България», «Ролята на областния управител за реализиране на регионална политика. Регионално развитие» и «Областният управител в процеса на децентрализация. Перспективи за изграждане на второ ниво на самоуправление».

3. Научният апарат е убедителен. Цитирани са повече от 100 източника, от които значителна част монографични изследвания; цитиранията са обосновани. Несъмнено принос на хабилизационния труд представляват *приложенията*, поместени след предметното изложение и заключението. Освен традиционната библиографска справка на използваните научни изследвания книгата съдържа и: 3.1. подбор на нормативните актове,

относими към дейността на областния управител (Приложение №2) – това приложение е с висока приложна значимост предвид първо, разпокъсаната уредба, действаща в различни години, отменяна, изменяна, премествана и с това – нелесна за прилагане; и второ, широките правомощия на областния управител, покриващи цялостно присъствието на държавата по места, а оттам – това са правомощия, предвидени в различни по предмет закони и подзаконовни актове (посочени са 102 нормативни акта). Приложение №3 е списък на административните услуги, предоставяни от областните администрации, ръководени от областните управители – приложението е с висока степен на практическа полезност. Приложение №4 съдържа органиграма на областна администрация – и тук се констатира висока приложна значимост, като се има предвид, че уебсайтовете на немалко области не представят структура на службите си. Приложение №5 дава териториалните структури на централната администрация, действащи в областите – освен практическата полезност, това приложение онагледява заложеното в Конституцията (чл. 142) предназначение на областта и областния управител да се осъществява държавното управление по места и да се осигурява съответствие между националните и местните интереси. Последното Приложение №6 е „европейско“ и представя присъствието на 6-те района за регионално развитие в България като страна-членка, в статистическото пространство на Европейския съюз; районите са формирани на основание Закона за регионалното развитие.

Методологията на изследването показва добро владение на класическите методи на правните изследвания – историческия и правно-догматичния. Успешно е приложен и интердисциплинарният метод, което е присъщо на едно научно изследване в областта на правната социология – в книгата присъстват множество таблици, както и резултати от социологични анкети,

онагледени по ясен начин с фигури и проценти, което несъмнено представлява научен принос.

4. Особено внимание заслужава *заклучението*, което е синтез на поддържаните от авторката тези. Те са формирани както в процеса на научното изследване, така и от практиката и опита на авторката като главен юрисконкулт на областна администрация. Обобщението засяга проблеми във функционирането на областната администрация; акцентът е върху перспективата «второ ниво на самоуправление» и неговата постижимост чрез съчетаното прилагане на традиционни юридически подходи (усъвършенстване на законодателството, конкретни изменения в Закона за администрацията и в подзаконови актове), както и на резултатите от правно-социологични изследвания. Препоръката за изменение на чл. 19 от Закона за администрацията за това, главната класификация на органите на изпълнителната власт да не е «централни и териториални», а «централни и местни» и така да е в синхрон с Конституцията, заслужава подкрепа, но едновременно с това предпоставя и концептуално задълбочаване, което в случая надхвърля съсредоточаването върху главния предмет на изследване.

В заключение, хабилитационният труд на Н.Йонкова представлява задълбочено научно изследване на значим за правото и социологията въпрос; изследването е направено с вещина и научна добросъвестност.

5. *Бележки.* Хабилитационният труд не е освободен от някои недостатъци. Считам, че изследването би спечелило от прилагането на сравнително-правния подход, като се има предвид, че в българското право фигурата „областен управител“ принципно следва световно установени традиции и модели, съответно адаптирани и развивани у нас в изменящи се икономически и политически условия. И още, при действието на сегашната

Конституция, в законодателството (ЗМСМА) в периода 1991-1995 г. съществуваше правна уредба на „второ ниво на самоуправление“ в лицето на предвидените околии и околийски съвети, която уредба обаче не стигна до реализация – факт, който е останал извън вниманието в разглежданата европейска перспектива на „местно самоуправление на второ ниво“.

Считам, че поводите за направените бележки не омаловажават достойнствата на хабилитационния труд на д-р Надежда Йонкова, който съответства на всички законови изисквания за присъждане на академичната длъжност (научното звание) „доцент“.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ :

Материалите, представени от д-р Надежда Йонкова, **отговарят на всички** изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България.

Кандидатът в конкурса **е** представила **достатъчно и значими** научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на дисертационния труд. В трудовете на кандидата има оригинални научни и приложни приноси, които имат практическа приложимост в правотворчеството и местното управление.

След запознаването с представените в конкурса материали и научни трудове, анализа на тяхната значимост и съдържащите се в тях научни и приложни приноси, давам своята **положителна** оценка и препоръчвам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Научния съвет на Института за държавата и правото при БАН за избор на д-р Надежда Йонкова на академичната длъжност 'доцент' в Института за държавата и правото при БАН по професионално направление 3.6. Право (Правна социология).

Юли 2014 г.

Рецензент:

Проф. д-р Емилия Друмева